

Силабус курсу

«Методологія наукових досліджень»

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Документознавство та інформаційна діяльність»
Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Рік навчання: I, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП

д.іст.н., проф. **Гомотюк Оксана Євгенівна**

Контактна інформація

oksana.homotyuk@wunu.edu.u, +38067 345 665

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – висвітлення теоретичних основ, питань, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами. Оволодіння методологією і методами дослідження сприяє розвитку раціонального творчого мислення, оптимальної організації наукової творчості.

Курс «Методологія наукових досліджень» дає відповіді на питання для майбутніх документознавців: 1) як зорієнтуватися у сучасних наукових напрямках розвитку бібліотекознавства, документознавства, архівознавства, інформаційної діяльності; 2) як раціонально працювати з джерелами; 3) як проводити обробку результатів аналізу; 4) як представляти результати аналітичної роботи; 5) як оформити наукову працю.

Дисципліна формує у майбутніх документознавців систему спеціальних знань щодо встановлення причинно-наслідкових зв'язків між фактами та явищами; дозволяє моніторити сучасний стан справ та новітні технології у сфері інформаційної діяльності; зрозуміти вплив рішень із аналізу джерел для документаційної діяльності в суспільному, соціальному і культурному контексті; дозволяє поглибити знання шляхом ознайомлення із комплексами наукових праць з бібліотекознавства, документознавства, архівознавства, інформаційної діяльності.

Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

Результати навчання.

Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації.

Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів.

Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення управлінських та/або наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем.

Підготовка спеціалістів нової формації, що вміють ефективно використовувати придбані знання на практиці, включає залучення студентів до виконання науково-дослідних робіт.

Дисципліна передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills). Зокрема, такі навички як: креативне мислення; управління інформацією; створення презентацій, уміння формувати власну думку та приймати рішення; комунікативні здібності, робота в команді, високий рівень самоорганізації, лідерські здібності набуваються упродовж періоду навчання завдяки командному виконанню комплексних завдань; презентації результатів власних досліджень; виступу на семінарських заняттях, виступ на наукових конференціях.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	Наука як сфера людської діяльності.	Знати сутність науки, як однієї із форм суспільної свідомості; науки, як системи знань; науки, як мистецтва та творчої діяльності. Цілі науки, мета, завдання. Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.	Проведення дискусій
2 / 1	Організаційно-технологічні засади наукової творчості.	Володіти знаннями з організації наукової творчості. Вміти вести ділове спілкування та листування. Знати і виконувати етичні норми і цінності науки. Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.	Тести, питання, робота в групах
2 / 2	Методологія наукового дослідження.	Розуміти теоретико-методологічні основи наукових досліджень. Знати структуру методології науки та її функції, методологічний апарат.	Проблемні завдання
2 / 1	Методи і принципи наукових досліджень та їх застосування у наукових дослідженнях	Володіти принципами та методами. Розрізняти філософські та загальнонаукові методи наукових досліджень, спеціальні методи.	Проблемні завдання
2 / 1	Сучасне наукознавство про жанри наукових	Розрізняти жанри наукових праць.	завдання, питання

	досліджень		
2/ 1	Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи.	Вміти характеризувати сучасні теорії інформаційного суспільства, знати основні напрямки методологічних пошуків. Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації. Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів.	завдання, питання
2/ 1	Сучасні теоретико-методологічні пошуки у розвитку документознавства.	Розуміти основні напрямки наукових студій дослідників у галузі документознавства та інформаційної діяльності, основні концепції документознавства, знати особливості розвитку документознавства як науки та навчальної дисципліни. Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації. Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів.	завдання, питання
2/ 1	Науково-дослідна діяльність у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності в Україні.	Знати проекти, програми, напрямки сучасних наукових центрів у галузі бібліотекознавства, документознавства, архівознавства, інформаційної діяльності.	завдання, питання

2/ 1	Підготовка до написання магістерської роботи	Мати поняття про мету і основні завдання наукових робіт; розуміти схему наукового дослідження.	Тести, питання, робота в групах. кейси
4/ 1	Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.	Вміти здійснювати пошук та аналіз наукової літератури з теми, володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів. Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери. Розуміти і визначати актуальність теми, сутність та співвідношення проблеми і теми наукового дослідження.	Тести, питання, робота в групах
2/ 1	Історіографічна та джерельна база дослідження.	Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації. володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів; пошук та опрацювання архівних документів, проводити класифікацію джерел.	Тести, питання, робота в групах, кейси
2/ 2	Вимоги до змісту і структури магістерської роботи.	Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської	Тести, питання, робота в групах

		інформації. Вміти структурувати роботу, виокремлювати вступ, наукову новизну одержаних результатів. практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача. Дотримуватися основних вимог до написання магістерських робіт.	
2/ 1	Оформлення магістерської роботи.	Вміти презентувати результати наукового дослідження, оформити його згідно вимог до кваліфікаційних робіт, Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення управлінських та/або наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем.	Тести, питання, робота в групах
2/ 1	Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.	Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації, розуміти методiku підготовки та оформлення публікації. Вміти підготувати рукопис наукової публікації, оформити вступ, висновки, опис літератури.	Тести, питання, робота в групах

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.: Таксон, 2017. 234 с.
2. Бездрабко В.В. Актуальні проблеми документознавства в Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 4. С. 26–38.
3. Бірта, Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. Київ: ЦУЛ, 2017. 142 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/Методолія_і_організація_наукових_досліджень.pdf.
4. Бондар І. С., Русавська В. А., Батченко Л. В. «Магістерська робота: концепція наукового дослідження». Київ: Ліра-К, 2020. 116 с.
5. Бруханський, Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання: опорн. консп. лекцій (для студентів спеціальності „Облік і оподаткування”). URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/49550/%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.
6. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2018. 352 с.
7. Глобальні цілі сталого розвитку 2030. Цілі сталого розвитку 2016–2030. *Сайт UnitedNationsUkraine*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web(2).pdf)
8. Горбань Ю. І. Формула успішної магістерської роботи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 1. С. 77–80.
9. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харків, ХНАУ, 2017. 272 с.
10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень. Підручник. Ювілейна серія НЮУ 215 років. Харків: В-во «Право», 2018. 368 с.
11. Добровольська В. В. Еволюція наукових поглядів щодо поняття культури. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 76–87.
12. Добровольська В. В. Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокому-нікаційного простору культури в Україні: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 352 с.
13. Євтушенко, М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / М. Ю. Євтушенко, М. І. Хижняк. Київ: ЦУЛ, 2019. 351 с.
14. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
15. Збанацька О. М. Бібліографічна евристика та бібліографічний пошук: кореляція сутності понять. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 4. С. 13–23.

16. Жаворонкова, Г. В. Сучасна направленість методології наукового пошуку в дослідженні формування економіки знань в інформаційному суспільстві *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 16-21.

17. Жорнова О. І. Формування студентів суб'єктами соціокультурної діяльності: освітньо-філософські засади моделювання образу педагогічного впливу. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgzdia_2006_26_10

18. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.

19. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навч. посібник 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2019. 492 с.

20. Литвин С. Х. Місце і роль навчальної дисципліни «Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень» у підготовці докторів філософії в аспірантурах закладів вищої освіти (наукових установ). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 7–14.

21. Литвин С. Х. Наукове осмислення сучасного стану документознавства в Україні на сторінках журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 2. С. 5–12.

22. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-162.htm>

23. Медвідь В., Данько Ю, Кобилянська І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми: Університетська книга, 2020. 219 с.

24. Мельник, А. Ф. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / А. Ф. Мельник, Л. А. Лаврів. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2015/літм/Методологія_системного_підходу.pdf.

25. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Добронравова С. І. та ін.; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

26. Методологія наукових досліджень: метод. вказівки та завдання / уклад. О. М. Карапетян, А. П. Колесніков. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 30 с.

27. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. К.: Кондор, 2020. 132 с.

28. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті: Україна 2017 / Переклад з англ.; Інститут розвитку освіти. К.: Таксон, 2017. 184 с.

29. Основні вимоги до оформлення бібліографічного опису документів. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/zrazky-bibliografichnykh-opysiv>

30. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень: підруч. / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. Київ: Знання, 2017. 270 с.

31. Сидорович О. Ю. Методологія наукових досліджень: опорн.

http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/17064/Конспект_лекцій_МНД.pdf.

32. Alexandrova A. A Philosophy for the Science of Well-Being. Oxford: Oxford University Press, 2017.

33. Chevalier J. M., Buckles D. J. Participatory Action Research. Theory and Methods for Engaged Inquiry. Edition 2nd. London: Routledge, 2019. 434 p.

34. Frodeman R., Klein J. T., Pacheco R. C. S. (eds.). Oxford Handbook of Interdisciplinarity. Second Edition. Oxford: Oxford University Press, 2017.

35. Igwenagu Ch. Fundamentals of research methodology and data collection. URL: <https://www.researchgate.net/publication/303381524>

36. Keas M. N. Systematizing the Theoretical Virtues. Synthese. 2018. No. 195. pp. 2761–2793.

37. Mishra Dr. Shanti Bhushan & Alok, Dr. Shashi. Handbook of research methodology. New Delhi: Educreation publishing, 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/319207471_HANDBOOK_OF_RESEARCH_METHODODOLOGY

38. Mohajan H. K. Qualitative research methodology in social sciences and related subjects. Journal of Economic Development, Environment and People. 2018. No 1. pp. 23-48. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=640546>

39. Quast C., Seidel M. Introduction: The Philosophy of Expertise – What Is Expertise? Topoi. 2018. 37: 1–2.

40. Vuong QH., Nguyen H.T.T., Pham TH. et al. Assessing the ideological homogeneity in entrepreneurial finance research by highly cited publications. Humanit Soc Sci Commun. 2021. Vol. 8, No 110. URL: <https://www.nature.com/articles/s41599-021-00788-9>

ПОЛІТИКА КУРСУ

Академічна свобода здобувачів вищої освіти реалізується у ході вибору тем для проектів у межах освітніх компонентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про організацію освітнього процесу в Західноукраїнському національному університеті, Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Західноукраїнському національному університеті, Концепції протидії плагіату у Західноукраїнському національному університеті. Повноваженнями щодо впровадження політики академічної доброчесності та дотримання її процедури наділені

Комісія із забезпечення якості освіти, відділ моніторингу якості освіти та методичної роботи, група забезпечення спеціальності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

ОЦІНЮВАННЯ

Формами контрольних заходів є поточний, модульний та підсумковий контроль. Така система контролю, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів), дозволяє здійснювати оцінювання більш гнучко, об'єктивно і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів упродовж усього навчання, забезпечує змагальність між студентами в навчанні, стимулює виявлення і розвиток творчих здібностей студентів. Вищеперераховані форми контролю дозволяють у межах навчальної дисципліни перевірити досягнення програмних результатів навчання. Це пов'язано із відповідністю змісту модульних контрольних робіт, екзаменаційних завдань результатам вивчення дисципліни, а залік, що виставляється як сума накопичених балів, автоматично зорієнтований на зміст дисципліни, а отже – на результати її навчання. Оцінювання знань студентів здійснюється паралельно за 4-бальною національною шкалою (позитивні оцінки – «відмінно», «добре», «задовільно», негативні оцінки – «незадовільно») і за 100-бальною накопичувальною шкалою ЄКТС. Для кожного здобувача вищої освіти інформація про його успішність доступна у локальній мережі факультету при отриманні в деканаті відповідного логіна і пароля та створення особистого кабінету.

Остаточну оцінку за курс розраховують таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
1. Усне опитування під час заняття (7 теми по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	20%
1. Усне опитування під час заняття (7 теми по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	20%
1. Написання та захист КПІЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	20%
1. Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест) – 40 балів 2. Два завдання – макс. по 30 балів.	40%

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом